

NCERT નવા પાઠ્યપુસ્તકના અભ્યાસક્રમ આધારિત

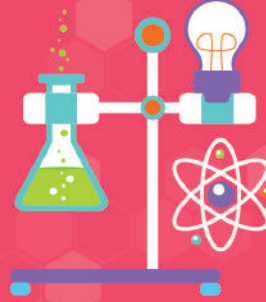
NEP-2020
માર્ગદર્શિકા મુજબ

અલંકાર સ્વાધ્યાયપોથી

વિજ્ઞાન

Reformatted Edition

ઘોરણ
6

હાલાં બાળકો, આટલું અવશ્ય ધ્યાન રાખો :

- ✦ સ્વાધ્યાયપોથીમાં સુંદર, સ્વચ્છ, સુઘડ અને મરોડદાર અક્ષરોમાં લખાણ કરવું.
- ✦ પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર સૂચના વાંચી-સમજીને પછી જ લખવા.
- ✦ ઉત્તર લખવા માટે અપાયેલી જગ્યાનો સદુપયોગ કરવો.
- ✦ લખાણની શુદ્ધિ અને સચોટતા જ સારા ગુણ અપાવશે.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	એકમ	અભ્યાસક્રમ	શિક્ષકની સહી	પેજ નં.
1	આહારના ઘટકો [Components of Food] કમ્પોનન્ટ્સ ઓફ ફૂડ			4
2	વસ્તુઓનાં જૂથ બનાવવાં [Sorting Materials into Groups] શોર્ટિંગ મટિરિઅલ્સ ઇન ટુ ગ્રૂપ્સ			11
3	પદાર્થોનું અલગીકરણ [Separation of Substances] સેપરેશન ઓફ સબસ્ટન્સિસ			17
4	વનસ્પતિની જાણકારી મેળવીએ [Getting to Known Plants] ગેટિંગ ટુ નો પ્લાન્ટ્સ			23
5	શરીરનું હલનચલન [Body Movements] બોડી મુવમેન્ટ્સ			30
*	આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 1 [Model Question paper-1] મોડેલ ક્વેશ્ચન પેપર-1			37
6	સજીવો લક્ષણો અને નિવાસસ્થાન [The Living Organisms-characteristics and habitats] ધ લિવિંગ ઓર્ગેનિઝમ્સ-કેરેક્ટરીસ્ટીક એન્ડ હેબિટેટ્સ			40
7	ગતિ અને અંતરનું માપન [Motion and Measurement of Distance] મોશન એન્ડ મેજરમેન્ટ ઓફ ડિસ્ટન્સ			47
8	પ્રકાશ, પડછાયો અને પરાવર્તન [Light, Shadows and Reflection] લાઈટ, શેડોઝ એન્ડ રિફ્લેક્શન			54
9	વિદ્યુત તથા પરિપથ [Electricity and Circuits] ઇલેક્ટ્રિસિટી એન્ડ સર્કિટ્સ			60
10	ચુંબક સાથે ગમ્મત [Fun with Magnets] ફન વિથ મેગ્નેટ			67
11	આપણી આસપાસની હવા [Air Around Us] એર અરાઉન્ડ અસ			74
*	આદર્શ પ્રશ્નપત્ર - 2 [Model Question paper-2] મોડેલ ક્વેશ્ચન પેપર-2			80

ગુજરાતી + ઇંગ્લીશ = ગુજલીશ ગુજરાતી માધ્યમના વિદ્યાર્થીઓને અંગ્રેજી ભાષાનું પ્રભુત્વ મજબૂત કરાવતી

દ્વિભાષી સ્વાધ્યાયપોથીઓ

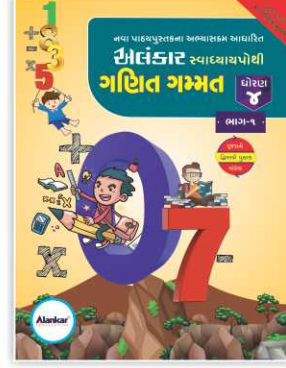
ગણિત - વિજ્ઞાન - આસપાસ (પર્યાવરણ) (બાલવાટિકા થી ધોરણ 8)

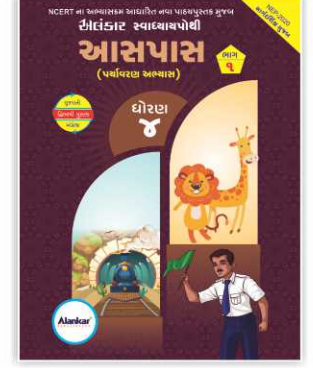
E-08

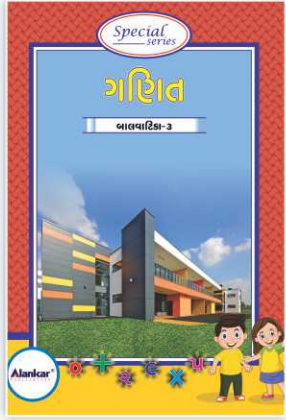
E-07

E-06

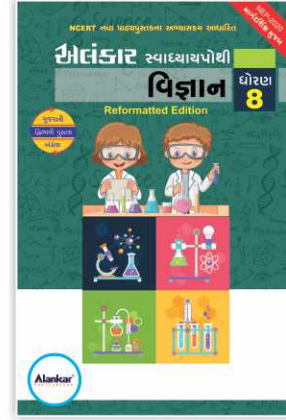
E-07

B-09

D-07

J-14

J-13

વિશેષતાઓ

બાલવાટિકા થી જ ગણિત, વિજ્ઞાન, આસપાસ વિષયોમાં અંગ્રેજી શબ્દો, સૂચનાઓ દ્વારા (NEP) 2020 મુજબ **બહુભાષિતાને પ્રેરકબળ** પૂરું પાડતાં પુસ્તકો.

સ્પર્ધાત્મક તમામ પરીક્ષાઓ ગુજરાતી માધ્યમનો વિદ્યાર્થી સરળતાથી પાર પાડી શકે તે માટેની શરૂઆત.

ઉચ્ચતર ધોરણોની કઠિનતાને સરળ બનાવવાનો મહાવરો **દ્વિભાષી પુસ્તકો**ના માધ્યમથી મળી રહે છે.

પાઠ્યપુસ્તકને સુસંગત **ગુજરાતી + ઇંગ્લીશ = ગુજલીશ** શબ્દોનો યથાસ્થાને ઉપયોગ

JEE, NEET, IAS, IPS, CA, CS, MBA અને અન્ય સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ જે અંગ્રેજી ભાષામાં લેવાય છે, દ્વિભાષી પુસ્તકોના અભ્યાસથી સારું પરિણામ મેળવી શકાશે. સપનાઓ સાકાર થશે.

વસ્તુઓના જૂથ બનાવવા

Sorting Materials into Groups (શોર્ટિંગ મટીરિઅલ ઇન ટુ ગ્રૂપ્સ)

હિભાષા (ગુજરાતી-અંગ્રેજી)ના શબ્દો અને ઉચ્ચારણ

પાણી	water	વોટર	તરે	float	ફ્લોટ
ચમક	shine	શાઈન	પદાર્થ	material	મટીરિઅલ
ઓગળી	dissolved	ડિઝોલ્વ	પારદર્શક	transparent	ટ્રાન્સપરન્ટ
અદ્રાવ્ય	insoluble	ઈન્સોલ્યુબલ	અપારદર્શક	opaque	ઓપેક
પ્રવાહી	liquid	લિક્વિડ	પારભાસક	translucent	ટ્રાન્સલ્યુસન્ટ
તેલ	oil	ઓઈલ	દ્રાવ્ય	soluble	સોલ્યુબલ
પુસ્તક	book	બુક	ઊન	wool	વુલ
કાચ	glass	ગ્લાસ	વસ્તુ	object	ઓબ્જેક્ટ
લાકડું	wood	વૂડ	વાયુ	gas	ગેસ
રેતી	sand	સેન્ડ	ઉદાહરણ	example	એગ્ઝમ્પલ

PART - A - M.C.Q.

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમ માં લખો.

- Select the appropriate option for answering the following questions and write the correct order in the box.

- નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ (material) પાણીમાં દ્રાવ્ય છે ?
- (A) ચોક પાઉડર (B) ચાની પત્તી (C) ગ્લુકોઝ (D) લાકડાનો ભૂકો
- નીચે આપેલી વસ્તુઓમાંથી કઈ વસ્તુ પારદર્શી (transparent) છે ?
- (A) બિલોરીકાય (B) અરીસો (C) તાંબાનો જગ (D) સ્ટેઈનલેસ સ્ટીલની પટ્ટી
- નીચે આપેલ વસ્તુમાંથી અપારદર્શક (opaque) વસ્તુ કઈ છે ?
- (A) અરીસો (B) તૈલી કાગળ (C) ચશ્માંનો કાચ (D) લેન્સ
- નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુ પારભાસક (translucent) છે ?
- (A) કાચનો જગ (B) અરીસો (C) મલમલનું કાપડ (D) એલ્યુમિનિયમનું વરખ
- નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણી (water) ભરેલા બીકરમાં તરશે (float) ?
- (A) સિક્કો (B) ટાંકણી (C) પ્લાસ્ટિકનો દડો (D) એલ્યુમિનિયમનો ટુકડો
- નીચેનામાંથી કયા પદાર્થોનો ઉપયોગ સેફ્ટીપિન બનાવવામાં થાય છે ?
- (A) લાકડું અને કાચ (B) પ્લાસ્ટિક અને કાચ
- (C) ચામડું અને પ્લાસ્ટિક (D) સ્ટીલ અને પ્લાસ્ટિક
- કયો પદાર્થ ચમકતો (shine) નથી ?
- (A) સોનું (B) ચાંદી (C) લાકડું (D) હીરો
- નીચેનામાંથી કયું વિધાન ખોટું છે ?
- (A) પદાર્થના સમૂહ સગવડતા માટે બનાવવામાં આવે છે.
- (B) ગુણધર્મોના અભ્યાસ માટે સમૂહ બનાવવામાં આવે છે.
- (C) પદાર્થના સમૂહ રમત માટે બનાવવામાં આવે છે.
- (D) ઉપયોગના આધારે સમૂહ બનાવવામાં આવે છે.

(9) નીચેનામાંથી કયું બંધબેસતું નથી તે ઓળખો.

- (A) તવો (B) કુહાડી (C) પ્રેશર કૂકર (D) રબર

(10) નીચેનામાંથી કયા પદાર્થોનો ઉપયોગ કારના આગળના કાચની બનાવટમાં થાય છે ?

- (A) પારદર્શી પદાર્થ (B) અપારદર્શી પદાર્થ
(C) પારભ્રમી પદાર્થ (D) આપેલ ત્રણેય

2. નીચે આપેલા સમૂહમાંથી બંધબેસતું ન હોય તે ઓળખી ○ ને ઘટ્ટ ○ કરો.

• Identify the one that does not fit from the set below and condense it.

- (1) ખુરશી, પલંગ, ટેબલ, બાળક, કબાટ (2) ગુલાબ, ચમેલી, હોંકી, કમળ, ગલગોટો
(3) એલ્યુમિનિયમ, તાંબુ, આયર્ન, ચાંદી, રેતી (4) ખાંડ, મીઠું, રેતી, કોપર-સલ્ફેટ

3. યોગ્ય જૂથમાં વર્ગીકરણ કરો. • Classify in the correct group.
(કાચ, લાકડાનો ભૂકો, મીઠું, પ્લાસ્ટિકનો ટુકડો, ખાંડ, રૂ)

પાણીમાં દ્રાવ્ય પદાર્થો (soluble)	પાણીમાં અદ્રાવ્ય પદાર્થો (insoluble)

4. યોગ્ય જોડકાં જોડો. • Match the following.

I	અ	ઉત્તર	બ
(1) સર્જકલ સાધનો	—		(A) પ્લાસ્ટિક
(2) ન્યૂઝ પેપર	—		(B) પ્રાણીજ પેદાશમાંથી બને
(3) ઇલેક્ટ્રિક સ્વીચ	—		(C) સ્ટીલ
(4) ઊન (wool)	—		(D) વનસ્પતિમાંથી બને

II	અ (વસ્તુ)	ઉત્તર	બ (શેમાંથી બને)
(1) પુસ્તક (book)	—		(A) કાચ
(2) ગ્લાસ	—		(B) લાકડું
(3) ખુરશી (chair)	—		(C) કાગળ (paper)
(4) રમકડું (toy)	—		(D) ચામડું (leather)
(5) બૂટ	—		(E) પ્લાસ્ટિક

5. નીચે આપેલાં વિધાનો સામે ✓ ખરાં કે ✗ ખોટાંની નિશાની કરો.

• Mark '✓' the correct statements and cross '✗' incorrect statements.

- (1) પથ્થર પારદર્શક હોય છે જ્યારે કાચ (glass) અપારદર્શક હોય છે. — ☐
- (2) નોટબુકમાં ચમક હોય છે જ્યારે રબરમાં ચમક હોતી નથી. — ☐
- (3) ચોક પાણીમાં દ્રાવ્ય છે. — ☐

- (4) લાકડા (wood)નો ટુકડો પાણીમાં તરે છે. —
- (5) ખાંડ પાણીમાં ઓગળી જાય છે. —
- (6) તેલ (oil) પાણીમાં મિશ્ર થાય છે. —
- (7) રેતી (sand) પાણીમાં અદ્રાવ્ય છે. —
- (8) વિનેગર પાણીમાં દ્રાવ્ય છે. —

PART - B - V.S.Q.

6. નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો.

- Write the answer in one-two sentence of the following questions.

- (1) પ્લાસ્ટિકમાંથી બનેલી વસ્તુ (object)નાં બે નામ આપો. _____

- (2) એવી બે વસ્તુઓનાં નામ લખો જેની સપાટી ખરબચડી છે. _____

- (3) બે વસ્તુઓનાં નામ આપો જેની સપાટી ચળકતી હોય. _____

- (4) પાણીમાં દ્રાવ્ય હોય તેવા વાયુ (gas)નું નામ આપો. _____

- (5) પારભાસી પદાર્થોનાં બે નામ આપો. _____

- (6) કોઈ બે પારદર્શક પદાર્થોનાં નામ લખો. _____

- (7) પાણીમાં મિશ્ર થતાં હોય તેવાં પ્રવાહી પદાર્થનાં બે નામ આપો. _____

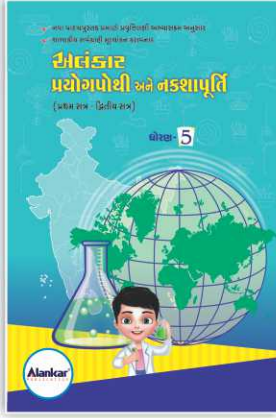
7. નીચેની વ્યાખ્યા આપો. • Give the defination of following.

- (1) દ્રાવ્ય પદાર્થ (soluble material) : _____

ધોરણ 5 થી
10 માટે

અલંકાર વિજ્ઞાન પ્રયોગપોથી

પાઠ્યપુસ્તકના પ્રવૃત્તિલક્ષી અભ્યાસક્રમ અનુસાર અને શાળાકીય સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન કરાવનાર...

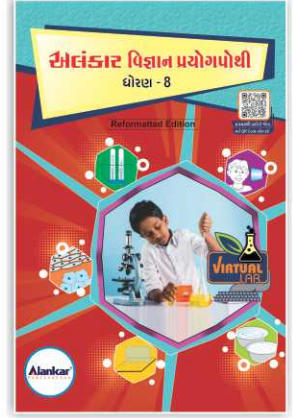
G-15

H-05

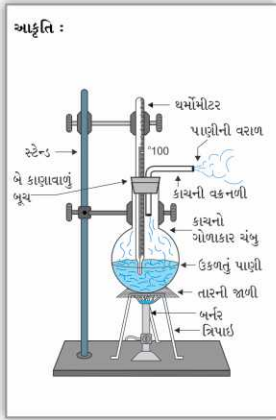

I-05

J-05

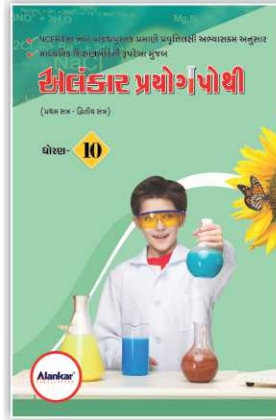
Reformatted Edition

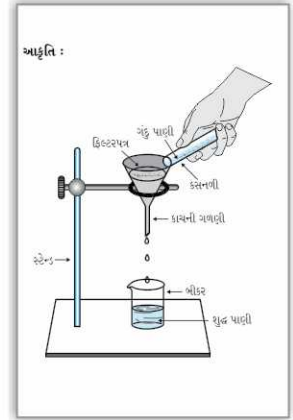
આકૃતિ :

K-02

L-02

આકૃતિ :

વિશેષતાઓ

વિદ્યાર્થીઓ જાતે
જ પ્રયોગ કરી શકે
તેવું સ્વરૂપ.

પાઠ્યપુસ્તકના તમામ
મુખ્ય પ્રયોગોનો સેમેસ્ટર
અનુસાર સમાવેશ.

પ્રાયોગિક કાર્યની સમજૂતી.
અને નામનિર્દેશન સાથેની
વાસ્તવિક આકૃતિઓ.

વર્ષ દરમિયાન કરવાની
થતી વિશેષ પ્રવૃત્તિઓની
આકૃતિ સાથે સમજ.

જ્ઞાનકસોટીના
માધ્યમથી મૂલ્યાંકન અને
પ્રાયોગિક તારણ.

વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરકબળ
પૂરું પાડતી
ગુણ/ગ્રેડિંગ પદ્ધતિ.